

SÄKERHETSRAPPORT

Familjebostäder i Göteborg AB 2021

Sammanfattning

Årets rapport har tagits fram i samverkan mellan Säkerhetschef, Säkerhetssamordnare, Säkerhetshandläggare och Informationssäkerhetssamordnare på Familjebostäder. Rapporten omfattar följande områden; Personsäkerhet, Fysisk säkerhet, Informationssäkerhet, Incident- och krisberedskap samt Civilt försvar.

Inriktning för Familjebostäder inom säkerhetsområdet är att vi ska skydda bolagets olika värden så som resurser och tillgångar genom att ha goda rutiner och god förmåga att förebygga och förhindra händelser samt att agera vid alla former av incidenter.

Bolaget ska även ha goda rutiner för att uppnå kraven i lagar, förordningar, föreskrifter och Göteborgs stads riktlinjer.

Bolaget ska ha ett väl avvägt försäkringsskydd för att skydda bolagets egendom inom rimliga gränser.

Utifrån denna säkerhetsrapport görs följande bedömningar avseende säkerhetsnivån:

<u>Område</u>	<u>Bedömning</u>
Personsäkerhet	Acceptabel nivå
Fysisk säkerhet	Acceptabel nivå
Informationssäkerhet	Acceptabel nivå
Incident- och krisberedskap	Acceptabel nivå
Civilt försvar	Ej bedömd

Innehåll

SAMMANFATTNING	1
INLEDNING	4
1. PERSONSÄKERHET	5
Kravbild, inledning	5
Lägesbild, status, året som gått	6
Behov och framtida arbete	6
Bedömd risknivå för personsäkerhet	7
2. FYSISK SÄKERHET	8
Kravbild, inledning	8
Systematiskt brandskyddsarbete (SBA)	8
Kamerabevakning (CCTV)	8
Övrigt	9
Lägesbild, status, året som gått	9
Systematiskt brandskyddsarbete (SBA)	9
Kamerabevakning (CCTV)	10
Bevakning	10
Försäkringar och skador	11
Genomförd riskbesiktning	11
Resultat av andra riskanalyser	11
Behov och framtida arbete	12
Systematiskt brandskyddsarbete (SBA)	12
Kamerabevakning (CCTV)	12
Övrigt, Fysisk säkerhet	12
Bedömd risknivå för fysisk säkerhet	12
3. INFORMATIONSSÄKERHET	13
Kravbild, inledning	13
Lägesbild, status, året som gått	14
Behov och framtida arbete	15
Bedömd risknivå för Informationssäkerhet	15
4. INCIDENT- OCH KRISBEREDSKAP, CIVILT FÖRSVAR	16
Kravbild, inledning	16
Civilt Försvar	17

Lägesbild, status, året som gått _____	17
Behov och framtida arbete _____	18
Bedömd risknivå för Incident och Krisberedskap, Civilt försvar _____	19
5. HANDLINGSPLAN _____	20

Inledning

I enlighet med Göteborgs stads säkerhetspolicy ska säkerhet vara en del av Familjebostäders riskhantering och kan beskrivas som förmågan att upprätthålla en definierad säkerhetsnivå. Säkerhetsarbetet ska vara långsiktigt, kontinuerligt och omfatta alla delar av verksamheten. Arbetet ska bedrivas med utgångspunkt från regelbundna riskanalyser och med tyngdpunkt på förebyggande aktiviteter.

Hantering av säkerhetsrisker omfattar de samordnande aktiviteter som genomförs för identifiering, analys, utvärdering, behandling, övervakning och granskning av säkerhetsrisker. Hantering av säkerhetsrisker ska vara en del i beslutsfattandet vid prioritering och val av olika handlingsalternativ för att uppnå verksamhetens mål eller säkerställa verksamhetens förmåga att utföra sitt uppdrag.

Styrelsen är ansvariga för säkerheten inom verksamheten. Bolagsledningen ska genom tydlig inriktning och fördelning av ansvar engagera sig i verksamhetens säkerhetsarbete samt minst årligen följa upp att säkerhetsnivån är acceptabel med åiterrapportering till styrelse. Bolagschef ska utse en säkerhetschef med befogenhet att vara drivande och hålla ihop, initiera och genom stöd och uppföljning utveckla säkerhetsarbetet. Organisation, delegation, beslut, planer och åtgärder beträffande säkerhetsarbetet ska dokumenteras.

Alla medarbetare ska fortlöpande ges utbildning i förhållande till sitt ansvar och sina arbetsuppgifter för att förstå hur säkerhetsarbetet fungerar. Alla medarbetare ska aktivt arbeta för ökad säkerhet och ta ett ansvar för att säkerheten fungerar samt informera om upptäckta brister.

Målet med Familjebostäders säkerhetsarbete är att minska risken för att oönskade negativa händelser inträffar samt om så ändå sker minimera konsekvenserna för människor, egendom och miljö.

Denna säkerhetsrapport är en sammanställning av Familjebostäders säkerhetsarbete under 2021 och innehåller bedömningar avseende säkerhetsnivån inom de olika delområdena Personssäkerhet, Fysisk säkerhet, Informationssäkerhet samt Incident- och krisberedskap/civilt försvar.

1. Personssäkerhet

Kravbild, inledning

I Göteborgs stad finns riktlinjer för personssäkerhet och till dessa finns även råd. Riktlinjerna utgår från stadens säkerhetspolicy och konkretiserar personssäkerhetsområdet. De relevanta krav som finns i stadens styrande dokument och berör vår verksamhet har inarbetats i Framtidenkoncernens styrdokument för personssäkerhet.

Inom Framtidenkoncernen finns gemensamma anvisningar gällande personssäkerhet. Det primära syftet med dessa anvisningar är att skapa förutsättningar för en säker och trygg arbetsmiljö för koncernens alla medarbetare avseende potentiella hot- och våldssituationer. Dessa anvisningar tydliggör Framtidenkoncernens förhållningssätt avseende hot och våld, vidare beskrivs koncernens arbets sätt i en personssäkerhetsprocess. Processen beskriver hur bolagets personal ska hantera personssäkerhetsrelaterade händelser både före, under och efter potentiella eller inträffade hot/våldssituationer.

Personssäkerhetsarbetet utgår från gemensamma och övergripande förhållningssätt som ska genomföra alla delar i verksamheten;

- *Nolltolerans* – alla former av trakasserier, hot och våld och otillåten påverkan är helt oacceptabelt, ingen personal ska behöva utsättas för detta i sitt tjänsteutövande.
- *Stöd* – alla medarbetare ska erhålla det stöd som den enskilde är i behov av utifrån vad som inträffat.
- *Rapporteringsskyldighet* – alla händelser/incidenter/tillbud ska rapporteras och lagöverträdelse ska polisanmälas.
- *Rutiner* – alla ska känna till och känna sig trygga med koncernens förhållningssätt, rutiner och arbets sätt avseende personssäkerhet. Alla rutiner har till syfte att minska risken för att händelser inträffar och i förekommande fall minimera konsekvenserna av inträffade händelser.
- *Ekonomi* - alla medarbetare ska hållas ekonomiskt skadeslösa för händelser kopplade till det egna tjänsteutövandet.

Utöver förhållningssätten består personssäkerhetsprocessen av fyra grundpelare; Kompetens/Utbildning, Riskanalyser, Åtgärdsprogram och Incidentrapporteringssystem (IA).

Tyngdpunkten på arbetet med personssäkerhet ska ligga på att förebygga/förhindra hot- och våldssituationer mot verksamhetens personal. En viktig faktor är att personalen har kompetens och utbildning för att kunna både motverka och hantera de hot- och våldssituationer som uppstår. Löpande genomförs så kallade situationsanpassade riskanalyser inför potentiella och/eller inträffade situationer i syfte att kunna vidta rätt skyddsåtgärder. Utöver detta görs en årlig riskanalys. Den årliga riskanalysen innehåller en genomgång och analys av de senaste 12 månadernas händelser/incidenter kopplade till hot- och våldssituationer.

Alla händelser kopplade till hot och våld kommer tyvärr aldrig att kunna undvikas helt oavsett hur förebyggande verksamheten arbetar. I de händelser som hot och/eller våld inträffar mot verksamhetens personal gäller att dessa händelser hanteras på bästa sätt. När någon anställd drabbas av en hot- och/eller en våldssituation ska Framtidkoncernens åtgärdsprogram omgående aktiveras. Alla hot och våldssituationer som inträffar ska rapporteras i koncernens gemensamma incidentrapporteringssystem – IA-systemet. Händelser i IA -systemet ska utredas, åtgärdas och följas upp.

Lägesbild, status, året som gått

Under 2021 har webbutbildning från 2020 om "Säker och trygg arbetsmiljö" följts upp och löpande genomgång av hantering i IA-app/incidentrapportering genomförts på arbetsplatsträffar. Lokala behovsanpassade utbildningar och gruppsamtal har genomförts i bland annat bemötande. Presentationsmaterial har tagits fram för tystnadskultur och otillåten påverkan (för chef att dra på APT). Presentationsmaterialet för systematiskt arbetsmiljöarbete har uppdaterats.

Resultatet av bolagets årliga riskanalys avseende hot och våld har i år gått ihop med säkerhetsarbetet kring covid-19 där checklistor och anvisningar tagits fram för att minska smittspridning. Vi har genomfört arbetsmiljöronder på samtliga våra kontor under 2021, enligt checklistor. Efter analys av detta ser vi att vi har rutiner och anvisningar för att kunna hantera hot och våld. Vi läser även in att det är ett viktigt område och att löpande kompetensutbildning önskas. Målet är att vi ska minimera risken för hotfulla/våldsamma situationer samt kunna hantera de ärenden som uppstår.

Efter genomgång av vårt IA-system har det rapporterats noll händelser med inslag av hot under 2021. En analys av detta under 2021 är att det har varit mindre möten samt att många samtal förts över telefon.

Bolaget har under 2021 genomfört situationsanpassade riskanalyser vid två tillfällen.

Det digitala realtidsmättningsverktyget "Winningtemp" har använts för att ställa frågor kring trygg och säker arbetsplats, med resultatindex på 8,7 (av 10) under 2021. Detta bedöms vara ett mycket bra resultat och kvitto på att vi arbetar med att skapa trygga arbetsplatser.

Behov och framtida arbete

Vi ser att det fortsatt finns behov av utbildning/kompetenshöjande åtgärder för 2022. Vi arbetar vidare med områdena "Säker och trygg arbetsmiljö" samt "Tystnadskultur/Otillåten påverkan". Framtaget bildmaterial i fyra delar avseende systematiskt arbetsmiljöarbete kommer att presenteras för all personal på APT under 2022

Det kommer även att genomföras områdesanpassade utbildningar vid behov.

Målet för 2022, inom "Säker och trygg arbetsplats" i Winningtemp är att ligga kvar på ett index över 8,2 vid nästa mätning som sker under 2022.

Vi ser behov av uppdatering av styrande anvisningar inom personsäkerhet.
Vi behöver även fortsätta att utbilda och träna tillämpning av befintliga anvisningar.

Bedömd risknivå för personsäkerhet

Den sammantagna bedömningen är att medarbetarna inom bolaget har en mycket god riskmedvetenhet och är bra rustade för att kunna hantera de situationer som uppstår. Risken för hot och våld kan aldrig accepteras men med det aktiva arbete som bedrivs löpande, kan *personsäkerhetsnivån anses vara acceptabel.*

2. Fysisk säkerhet

Kravbild, inledning

I Göteborgs stad finns visst stöd för fysisk säkerhet som konkretiserar stadens säkerhetspolicy. Det som finns på stadsövergripande nivå är riktlinjer samt ett metodstöd/handbok avseende systematiskt brandskydd samt en riktlinje för hantering av säkerhetsrisker.

Utöver detta finns även stödjande dokument som beskriver rollen som säkerhetschef samt råd avseende trygga, säkra möten och arrangemang.

Med fysisk säkerhet avses den samlade effekten av de skyddsåtgärder inom brand- och tillträdesskydd som förebygger, minskar eller eliminerar risken för skador eller förluster avseende verksamhetens lokaler, utrustning, tillgångar etcetera.

Stadens interna fysiska säkerhetsarbete inkluderar flera olika åtgärdsområden såsom att:

- förhindra obehörigt fysiskt tillträde, skador och störningar i våra verksamhetslokaler
- förhindra förlust, skada, stöld eller skadlig påverkan på tillgångar och avbrott i vår verksamhet
- skapa skydd mot naturolyckor (brand, översvämning, oväder etcetera) och olyckor som orsakas av fel i tekniska system eller av mänskliga misstag

Göteborgs stad har ett eget försäkringsbolag, Försäkrings AB Göta Lejon. Bolaget försäkrar stadens tillgångar och verksamheter och har ansvaret för skadehantering inom Göteborgs stad. Utöver detta arbetar Göta Lejon även skadeförebyggande. Genom försäkringsvillkoren ställs ett antal olika krav på de försäkrade verksamheterna som vi bedriver. Göta Lejon utför årligen ett antal riskbesiktningar på Framtidenkoncernens fastighetsbestånd som en del i återförsäkringsprocessen.

Systematiskt brandskyddsarbete (SBA)

Göteborgs stads *Riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete* – SBA konkretiserar åtgärdsområdet fysisk säkerhet i säkerhetspolicyen ur ett brandskyddsperspektiv.

Ägare och nyttjare av fastigheter ska bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete som lägst motsvarar de krav som lagstiftaren ställer. Syftet är att förhindra att människor skadas, egendom förstörs eller att miljön tar skada. Riktlinjen ska ge förutsättning för stadens förvaltningar och bolag att systematiskt arbeta med brandskydd enligt likformiga principer samt säkerställa uppföljning och kontroll.

För ytterligare hjälp i det praktiska arbetet har Göteborgs stad tagit fram *Handbok för systematiskt brandskyddsarbete* som beskriver SBA enligt en 7-stegsmodell och belyser ansvaret ur två perspektiv, som verksamhetsutövare och som fastighetsägare.

Kamerabevakning (CCTV)

Styrande för kamerabevakning hos Familjebostäder är att följa *Framtidenkoncernens anvisning för kamerabevakning*. Genom att följa denna anvisning ska vi säkra upp att bolaget uppfyller de legala kraven i kamerabevakningslagen.

Syftet med kamerabevakningslagen är att tillgodose behovet av kamerabevakning för berättigade ändamål och att skydda personer mot otillbörligt intrång i den personliga integriteten. Ett av syftena med GDPR är att skydda enskildas grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd av personuppgifter. De legala kraven ska säkerställa att kamerabevakning bara används när övervakningsintresset väger tyngre än integritetsintresset. För att få bedriva kamerabevakning måste det finnas ett berättigat syfte. Innan kamerabevakning kan påbörjas måste alla andra möjligheter till åtgärder utredas och bedömas. Kamerabevakning ska följas upp avseende effekten av övervakningen och graden av intrång i den personliga integriteten. Kamerabevakning ska avslutas så snart den inte längre är nödvändig för det uppställda syftet. De legala kraven är omfattande gällande kamerabevakning och kan medföra stora vitesbelopp om verksamheten inte följer kraven.

Kamerabevakningens syfte är att förebygga brott och underbygga rättsliga anspråk och därmed på sikt öka tryggheten.

Övrigt

Inom området Fysisk säkerhet ingår även:

- Områdesskydd som handlar om att fysiskt begränsa tillträde till ett område. Det kan vara bommar, staket och liknande begränsningar.
- Skalskydd som kan delas upp i mekaniskt och tekniskt skydd ofta kopplat till barriärer på en byggnad, en omslutningsytas motståndskraft mot oönskat tillträde och tekniska system som styr tillträde i form av lås och passersystem.
- Intrångsskydd i form av inbrottslarm.
- Trygghetsäkrad fastighet. Koncernen arbetar med att ta fram metod och arbetsätt för att systematiskt trygghetsäkra våra fastigheter.

Lägesbild, status, året som gått

Systematiskt brandskyddsarbete (SBA)

Egenkontroller och certifierade kontroller av det tekniska brandskyddet har genomförts enligt plan under 2021. I fastigheterna genomförs egenkontroll två gånger per år genom autogenererade arbetsorder i Fast2. Familjebostäder har under året informerat samtliga hyresgäster minst en gång om att kontrollera sin brandvarnare. Vi informerar även om hyresgästens egna brandskydd i lägenheten.

Samtliga medarbetare i bolaget har genomfört en webbaserad utbildning i grundläggande brandskydd arrangerad av Brandskyddsföreningen.

Vi har genomfört en brandskydds- och brandriskinventering av bolagets fastighetsbestånd samt återkopplat den till alla arbetsgrupper på bolaget. Inventeringen är dokumenterad i ett riskklassificeringsverktyg i Excel framtaget tillsammans med Försäkrings AB Göta Lejons.

Under året har vi utifrån Framtidenkoncernen SBA-anvisning arbetat med att ta fram och fastställt nya rutinbeskrivningar för systematiskt brandskyddsarbete hos Familjebostäder. Syftet är att ge stöd till bolagets arbetsgrupper och avdelningar i den praktiska tillämpningen.

Utveckling av mallar och checklistor baserat på anvisningarna samt inventering av möjligheterna till ett digitalt kontrollverktyg pågår fortlöpande i samverkan med koncernens övriga bolag.

De koncerngemensamma anvisningarna följer samma struktur som stadens 7-steps modell men är mer anpassade efter de specifika behoven som finns i koncernens bolag snarare än stadens förvaltningar i stort.

Steg 1 - 6 beskriver det brandskyddsarbete som ska utföras och steg 7 beskriver uppföljningen av arbetet. I detta ligger att ta hänsyn till brandskyddsarbetet både som verksamhet i egenskap av nyttjanderättshavare och som fastighetsägare kopplat till de byggnader man äger.

I verksamhetsansvaret handlar det om brandskyddet i de lokaler man bedriver sin verksamhet, till exempel att det finns släckutrustning och att utrymningsvägarna fungerar, samt att det praktiska arbetet man bedriver utförs på ett brandsäkert sätt. Det handlar även om att bolagets alla medarbetare ska få tillräcklig kunskap om brandskyddet och brandskyddsarbetet. Verksamhetsansvaret är starkt kopplat till arbetsmiljöansvaret.

I fastighetsägaransvaret ligger att säkra det tekniska brandskyddet i de byggnader man äger, följa upp att lokalhyresgäster (nyttjanderättshavare) i byggnaden har ett eget brandskyddsarbete samt att verka för ett gott brandskydd för bostadshyresgäster.

Det primära syftet med anvisningarna är att skapa förutsättningar för ett systematiskt brandskyddsarbete som minskar risken för att människor skadas och/eller egendom förstörs av brand. Anvisningarna skapar också förutsättningar för Familjebostäder att efterleva legala krav samt efterlevnad av stadens policy och riktlinjer.

Kamerabevakning (CCTV)

Nyttjanderättsavtal med polisen är har undertecknats under 2021 för anläggningar i Bergsjön och Tynnered där polisens kameror sitter på våra fastigheter.

Vi har under 2021 haft kamerabevakning i fem garage samt två trapphusentréer med egna kameraanläggningar. GDPR-inventering är genomförd. Vi har under året lämnat ut film till polisen vid tre tillfällen för utredning av brott vid dessa anläggningar. Efter omprövning enligt checklista ser vi ett fortsatt behov av befintliga anläggningar för att förebygga samt utreda brott.

Bolaget är engagerade i två externa kamerabevakningsanläggningar, samfälligheten för garaget vid Selma Lagerlöfs Torg samt bolaget som äger Gärdsås Torg.

Bevakning

Vi har utifrån stadens ramavtal upprättat ett avtal med bevakningsbolaget Avarn som löper under tiden 2019–2024. Bevakningsavtalen hanterar störningar, bevakning, larmmottagning samt åtgärdsjour på tid utanför arbetstid. Dessutom har vi under 2021 gjort en FKU på Trygghetsvärdar till Tynnered.

Försäkringar och skador

Sammanställning av skador för Familjebostäder (rapporterad till Göta Lejon)

Skadetyper	Kostnad 2021 (tkr)	Skillnad mot föregående år	Antal 2021 (styck)	Skillnad mot föregående år
stöld/inbrott	575	minskat	40	minskat
glaskross	434	oförändrad	217	oförändrad
klotter	1 726	ökat	1 073	ökat
övrig vandalisering	420	minskat	91	minskat
brand	2 330	ökat	20	oförändrad
vatten	34 170	ökat	350	minskat
Summa	33 604	ökat	1 127	ökat

Kommentar till siffrorna:

När det gäller kostnad och antal stölder/inbrott och övrig vandalisering så har dessa minskat under 2021. En trolig orsak är restriktionerna runt Covid 19 och att fler hyresgäster varit i hemmavid. Klottret däremot har ökat. Ökning kan bero på att skolor varit stängda, ungdomarna inte haft sysselsättning samt att Familjebostäder har intensifierat borttagningen av klottret som en del i det trygghetsskapande åtgärderna (enl. broken windows teorin). Kostnaderna för brand och vattenskadorna har ökat till stor del pga kostnadsökning på byggmaterial, som nådde rekordpriser under 2021.

Några år med stora kostnader för försäkringsskador har resulterat i nya försäkringsvillkor där beloppet för anmälan är höjt till 1 000 000 kr.

Skadan anses inte vara anmälningsbar om det finns tidigare tecken på skador på byggnadsdelen eller om berörd del av fastigheten har identifierats med brister eller är föremål för underhåll/ombyggnation. Eventuell följdskada på annan del av byggnaden ska dock anmälas. Utsedd skadereglerare bedömer om en skada omfattas av försäkringen och är ersättningsbar samt till vilken grad.

Genomförd riskbesiktning

Tillsammans med Försäkrings AB Göta Lejon genomfördes inga riskbesiktningar hos Familjebostäder under 2021.

Resultat av andra riskanalyser

Lägesbilder för stadens olika stadsdelar samt koncernens övriga bostadsområden tas fram veckovis i samverkan med flera aktörer i Göteborgs stad och polisen. Genom delaktighet i medborgarlöfte och BID-föreningar skapar vi oss en mycket god bild om läget inom våra bostadsområden.

Till IA-systemet rapporteras även händelser som rör fysisk säkerhet.

Behov och framtida arbete

Systematiskt brandskyddsarbete (SBA)

Under 2022 är målet att färdigställa arbetet med att ta fram mallar och checklistor till de nya koncerngemensamma anvisningarna och ett digitalt kontrollverktyg. När mallar och checklistorna är framtagna ska de införas i förvaltningens arbetssätt. Fortsatt förankring av Familjebostäders rutiner.

Utbildningsbehov finns fortsatt inom SBA.

I samband med implementering av de koncerngemensamma anvisningarna samt bolagets framtagna rutiner kommer vi att uppfylla stadsrevisionens rekommendationer.

Kamerabevakning (CCTV)

Kamerabevakningsanläggningen ska omprövas två gånger per år. Checklistor för detta har tagits fram under 2021.

Under kommande år ska anläggningarnas systemförvaltningsbeskrivningar uppdateras.

Ett garage har under 2021 lyfts för behov av kamerabevakning, detta kommer att analyseras och fattas beslut kring i ledningsgruppen under 2022.

Övrigt, Fysisk säkerhet

Vi ska fortsätta vårt arbete med att förhindra buskörning och obehörig parkering inne i våra bostadsområden.

Vi ska fortsätta vårt arbete med beröringsfria låssystem.

Vi ska under 2022 arbeta med att trygghetssäkra bolagets fastigheter enligt framtagna checklista. Det finns nu framtagna mall för inventering, analys samt instruktioner för prioritering. Arbetet med att trygghetssäkra fastigheterna behöver förankras i hela förvaltningsorganisationen.

Bedömd risknivå för fysisk säkerhet

Sammantaget konstateras att medarbetarna inom bolaget har en mycket god riskmedvetenhet och är bra rustade för att kunna hantera de situationer som uppstår inom området Fysisk säkerhet. Risken för skador, inbrott, vandalisering på fastigheter eller skador på tredje man för att vi inte arbetat förebyggande kan aldrig accepteras men bolagets bedömning är att det aktiva arbete som bedrivs löpande samt uppdatering av vårt brandskyddsarbete ger en *acceptabel säkerhetsnivå*.

3. Informationssäkerhet

Kravbild, inledning

Göteborgs stads riktlinje för informationssäkerhet syftar till att konkretisera säkerhetspolicyn avseende informationssäkerhetsområdet. Med informationssäkerhet avses att upprätthålla:

- Konfidentialitet - informationstillgångar är tillgängliga endast för behöriga
- Riktighet - informationstillgångar förändras eller påverkas inte oönskat eller utom kontroll
- Tillgänglighet - informationstillgångar kan nyttjas efter behov i förväntad utsträckning och inom önskad tid

Med informationstillgångar avses all information och informationshanterande resurser såsom manuella samt digitaliserade och IT-baserade informationssystem

Riktlinjen beskriver också den grundsäkerhetsnivå som gäller för all informationshantering i Göteborgs stad som blivit klassad i nivå 1 för ett eller flera av skyddsområdena konfidentialitet, riktighet eller tillgänglighet.

För informationshantering som blivit klassad i nivå 2 och som därmed har ett utökat skyddsbehov ska kompletterande åtgärder införas. Dessa skyddsåtgärder utformas specifikt och återfinns inte i stadens riktlinje.

För information som klassats i nivå 0 avseende alla de tre skyddsområdena konfidentialitet, riktighet eller tillgänglighet finns inga stadsövergripande krav på skyddsåtgärder.

Områden som stadens riktlinje för informationssäkerhet behandlar är följande:

- Klassning av information
- Hantering av informationstillgångar
- Personalresurser och säkerhet
- Fysisk och miljörelaterad säkerhet
- Styrning av kommunikation och drift
- Styrning av åtkomst
- Anskaffning, utveckling och underhåll
- Hantering av incidenter
- Kontinuitetsplanering i verksamheten
- Uppföljning av säkerhetsnivå

Med hjälp av ett systematiskt informationssäkerhetsarbete kan verksamheten säkerställa att information och tjänster som tillhandahålls är tillgängliga för de som ska ta del av dem samtidigt som de är skyddade från obehörig åtkomst och påverkan.

Göteborgs stad har även ett antal styrande regler inom informationssäkerhetsområdet så som:

- Regler för IT-användare
- Regler för epost
- Regler för chefers informationssäkerhetsansvar
- Regler för driftsdokumentation

Utöver detta så finns en stor mängd med stöddokument inom området i form av råd och metodbeskrivningar.

Lägesbild, status, året som gått

Arbetet med informationssäkerhet har under 2021 löpt på enligt nedan.

En grundläggande e-utbildning om GDPR framtagen av Göteborgs stad har lagts upp på bolagets interna kompetensportal och skickats ut till samtliga medarbetare i december 2021.

Kartläggning av bolagets personuppgiftsbiträdesavtal har skett med anledning av SchremsII-domen. Arbetet fortsätter under 2022.

Under året 2021 har två personuppgiftsincidenter registrerats. Bedömningen av dessa var begränsad och ingen anmälning gjord till integritetsskyddsmyndigheten. DSO är informerad om båda incidenterna.

För att stärka verksamhetens följsamhet gentemot GDPR har förslag på ny dataskyddsorganisation tagits fram och beslutats i ledningsgruppen. Varje avdelning kommer att ha en representant i dataskyddsgruppen och tillsättning av den sker under början av 2022. Stödfunktionen centralt har förstärkt med en resurs som är dataskyddskontakt.

Koncernen har under året tagit fram en anvisning för kamerabevakning och tillhörande stödjande dokument.

DSO-enheten i staden har inkommit med årsrapport för dataskyddsarbetet 2021 innehållande kontrollpunkter, särskilda iakttagelse och uppföljning av genomförda kontroller. Denna kommer separat att redovisas för styrelsen.

Konsekvens- och riskanalysarbete ur ett GDPR-perspektiv har genomförts för bland annat bolagets nya digitala lås- och passersystem, ny företagshälsövård och oriktiga hyresförhållanden. Fastställande av dessa rapporter sker under början av 2022.

Säkerhetsscanning av webbmiljöer har genomförts enligt plan av säkerhetsbolaget Orange och efterföljande resultat av aktiviteter i rapport omhändertas löpande under 2022.

Analys- och åtgärdsarbete med den sårbarhet i Java-baserade verktyget Apache Log4j som blev känd i december har gjorts. Inga servrar eller system har upptäckts vara angripna.

Ny teknik för inloggning med tvåfaktors-autentisering har aktiverats för icke betrodda IT-klienter.

Revidering av tidigare gjord risk-och konsekvensbedömning enligt dataskyddsförordningen har skett för Fast2. Ny version av Fast2 har installerats under december 2021 som möjliggör högre stöd av säkerhet för export av data och behörighetsstyrda rapporter. Konsekvensbedömningen är uppdaterad med de åtgärder som genomförts. Arbetet med att sätta upp detta i applikationen sker under 2022.

För bolagets CRM-system har följande skett: Sekretesshantering av ärenden har vidareutvecklats. Registerhållning och integrationen mot fastighetssystemet har kvalitetssäkrats. Översyn av behörighetsroller.

Behov och framtida arbete

Kartläggning av bolagets personuppgiftsbiträdesavtal med anledning av SchremsII-domen fortsätter under 2022.

Arbete har startats för att genomföra en säkerhetsgranskning över fastighetsnätet. Granskningen kommer att ske 2022.

Möjlighet att styra konsulter användare-id kan nu göras av systemansvarig för att minimera den aktiva tillgången till våra IT-miljöer. Implementeringen sker succesivt under 2022 för bolagets större affärskritiska system. Tidigare punkt i revision utförd av PWC

Dataskyddsorganisation beslutad i ledningsgruppen, tillsättning från varje avdelning som kommer att ha en representant i dataskyddsgruppen och det sker under början av 2022.

Konsekvens- och riskanalysarbete ur ett GDPR-perspektiv och fastställande av dessa rapporter sker under början av 2022.

Bedömd risknivå för Informations säkerhet

Sammantaget konstateras att bolagets arbete inom informationssäkerhet sker utifrån en god riskmedvetenhet och att bolaget är bra rustat för att kunna hantera de situationer som uppstår. Risken för brister i vår informationssäkerhet kan aldrig accepteras och bolagets bedömning är att det aktiva arbete som bedrivs löpande ger en *acceptabel säkerhetsnivå*.

4. Incident- och krisberedskap, Civilt försvar

Kravbild, inledning

Göteborgs stads plan för arbetet med krisberedskap och civilt försvar styr det förebyggande och förberedande arbetet inom Staden. Planen antogs 2021-01-28. Under 2021 har även riktlinjen inom området reviderats och är nu benämnd Göteborgs Stads riktlinje för krishantering. Planen fastställer den övergripande styrningen av arbetet samt inriktning och åtgärder för att utveckla krisberedskapen under mandatperioden. Riktlinjen för krishantering beskriver vad planerna ska innehålla och förtydligar nämnders och bolagsstyrelsers ansvar samt vilka funktioner och vilken förmåga som krävs för att bedriva samverkan och ledning vid samhällsstörningar.

Med kris avses i riktlinjen ett tillstånd där en eller flera verksamheter i staden är utsatta för sådana påfrestningar att dessa inte kan bedrivas med normala resurser och organisation. Med extraordinär händelse avses en sådan händelse som avviker från det normala och innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser.

Målet med svensk krisberedskap är att skydda människors liv och hälsa, värna samhällets funktionalitet och att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter.

De tre grundprinciperna för samhällets krisberedskap är:

- Ansvarsprincipen

Innebär att den som har ansvaret för en verksamhet under normala förhållanden även har det vid en krissituation. Ansvarsprincipen innebär även att man har ett ansvar för samverkan med andra aktörer. Den utökade ansvarsprincipen innebär att aktörer ska stödja och samverka med varandra.

- Närhetsprincipen

Innebär att en kris så långt det är möjligt ska hanteras där den inträffat och av dem som är närmast berörda och ansvariga.

- Likhetsprincipen

Innebär att organisation som hanterar händelsen så långt det är möjligt ska efterlikna ordinarie organisation.

Staden utgår från ansvars-, närhets- och likhetsprincipen i hela sitt krisberedskapsarbete, såväl i planerings- och förberedelsearbetet, som i hanteringen av en händelse. Detta innebär att ansvaret inte förflyttas vid en kris utan respektive förvaltning eller bolag ansvarar för hanteringen, så långt det är möjligt. Förvaltningar och bolag ska således ha en krisledningsplan med utgångspunkt i sin lokala risk- och sårbarhetsanalys som beskriver hanteringen av kriser inklusive extraordinära händelser. Planerna ska vara verksamhetsanpassade.

Samtliga statliga myndigheter, kommuner och regioner ska enligt samhällets regelverk göra en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). En risk- och sårbarhetsanalys är ett första steg i en kedja för att reducera risker, minska sårbarheter och förbättra vår förmåga att förebygga, motstå och hantera kriser,

extraordinära händelser och höjd beredskap. Arbetet ska leda fram till en ökad krisberedskap mot alla former av oönskade händelser.

I Göteborgs stad föreligger, utöver riktlinjen, krav på att alla verksamheter ska ha tillgång till RAKEL och WIS som verktyg i krishanteringen.

RAKEL är en förkortning av "Radiokommunikation för Effektiv Ledning". Rakel är ett nationellt säkerhetsradionät. WIS är en portal för Sveriges krisberedskap som underlättar för aktörer att dela information före, under och efter samhällsstörningar.

Därtill har staden krav på att "Tjänsteperson i Beredskap" (TiB) ska finnas i förvaltningar och bolag. Inom Förvaltnings AB Framtiden finns en koncerngemensam funktion för "Tjänsteperson i Beredskap" (TiB). Samtliga bolag är nåbara 24/7/365.

Civilt Försvar

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och regioner (SKR) har slutit en överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar som tydliggör vad kommunerna ska göra inom området. Efter beslut i kommunstyrelsen har stadsledningskontoret inlett projektet Civilt försvar.

Målet är att Sveriges kommuner ska komma igång med de förberedelser som krävs för att kunna upprätthålla samhällsviktig verksamhet även vid krigsfara och krig. Med samhällsviktig verksamhet avses kommunal service som i första hand värnar liv och hälsa samt samhällets funktionalitet. Även miljö och ekonomiska värden ska skyddas.

Prioriterade uppgifter för kommunerna under 2018–2020 är:

- Kompetenshöjning gällande totalförsvar
- Stärka säkerhetsskyddet
- Påbörja planering för krigsorganisation och krigsplacering

I projekt Civilt försvar stärks gemensamt stadens förmåga att upprätthålla samhällsviktig verksamhet i både kris och krig. Projektet har initialt arbetat med att tydliggöra de legala förutsättningarna för vilka uppgifter och ansvar som åvilar förvaltningar och bolag vid höjd beredskap. Utifrån stadsledningskontorets nuvarande bedömning kommer samtliga verksamheter, med lagstyrd verksamhet, att behöva fortsätta bedriva sin verksamhet och säkerställa att denna fungerar även under höjd beredskap.

Projektet civilt försvar avslutas under våren 2021 men utgör endast starten på ett långsiktigt arbete som behöver pågå under många år inom Göteborgs stad. Arbetet med att åter bygga upp det civila försvaret behöver integreras med stadens arbete med krisberedskap.

Lägesbild, status, året som gått

Även året 2021 kommer för alltid vara förknippat med coronapandemin som lamslog en hel värld.

Inom Framtidenkoncernen har vi fortsatt att använda och arbete efter den framtagna strategin i frågor kopplade till pandemin. Detta har hanterats koncerngemensamt för att säkerställa ett

gemensamt förhållningssätt.

Vi har arbetat med att minimera smittspridningen genom att:

- minimera personliga möten
- göra nödvändiga prioriteringar, bemanningsplanering, nyckelfunktioner, riskanalys och åtgärdsförslag, prioriteringslistor
- med koncerngemensam organisation hantera krisen säkra koncerngemensam styrning under höjd beredskap och skapa snabbare beslutsvägar
- i koncerngemensamma arbetsgrupper ta fram prioriteringslistor gällande avfall, utyrning, utemiljö, fasighetsägarens ansvar, projekt och social oro.
- aktivt kommunicera för att minimera ryktesspridning och oro både hos hyresgäster och medarbetare
- analysera händelseutvecklingen via media från FHM, MSB, Socialstyrelsen, regeringen samt stadens krisledning
- i Bolagsledning, Säkerhetsrådet, HR-rådet och koncernledningen ha behovsanpassade lägesmöten. Mer frekvent i början av pandemin samt under andra vågen. Lägesrapport lämnas veckovis till staden via WIS.

WIS har under 2021 varit en digitalplattform som vi arbetat i under pandemin. Planerade övningar har därför inte genomförts. Kunskaperna om systemet anses tillräckliga.

Tillsammans med staden genomfördes en workshop avseende civilt försvar. Fortsättning följer under 2021.

Behov och framtida arbete

Koncernens säkerhetsråd kommer gemensamt att arbeta vidare med området "Civilt försvar". Olika former av analyser och åtgärdsplaner kommer att arbetas fram.

Det finns i nuläget inget behov av lokalt regelverk inom Framtidenkoncernen.

Behov av åtgärder är enligt följande;

- ✓ Utveckla krisberedskapsplanen till en kontinuitetsplan. Mycket av arbetet kring pandemin kan då tas tillvara mer långsiktigt.
- ✓ Då kraven inom området Civilt försvar är relativt nya behöver kunskapen förstärkas för att möta målet i den nationella kravbilden.
- ✓ Skapa en gemensam kunskap över skyddsrummen och dess status.
- ✓ Utredda utbildningsbehovet avseende krisberedskap. Gäller både egen personal och hyresgäster.

Inom Framtidenkoncernen finns idag inga koncerngemensamma anvisningar avseende krisberedskap. Vidare saknas en koncernövergripande krisplan att arbeta utefter vid inträffade händelser som berör mer än ett bolag inom koncernen.

Bedömd risknivå för Incident och Krisberedskap, Civilt försvar

Vi bedömer att bolaget har en *acceptabel säkerhetsnivå* inom Incidenthantering och Krisberedskap.

Då kraven inom området Civilt försvar är relativt nya har vi för lite kunskap för att idag kunna göra en bedömd säkerhetsnivå.

5. Handlingsplan

Nedan presenteras handlingsplan och prioriteringsordning för bolaget säkerhetsarbete under 2021.

Åtgärd	Beskrivning	Prioriterings-ordning	Ansvarig	Tidplan
Familjebostäder-anpassa SBA-anvisningen till en rutin för att följa 7-stegsmodellen	SBA	1	Säkerhets handläggare	2022-05-31 Pågår
Förankring och tillämpning av Familjebostäders SBA-rutiner i verksamheten	SBA	1	Säkerhets handläggare	2022-12-31
Utveckla krisberedskapsplanen till en kontinuitetsplan	Krisberedskap/ Civilt försvar	2	Säkerhetschef	2022-06-30 Pågår
Skapa en gemensam kunskap över skyddsrummen och dess status	Krisberedskap/ Civilt försvar	3	Säkerhets handläggare	2022-12-31 Pågår
Utred utbildningsbehov och behov material avseende krisberedskap.	Krisberedskap/ Civilt försvar	3	Säkerhets samordnare	2022-12-31 Pågår
Uppdatera styrande anvisningar personsäkerhetsprocessen	Personsäkerhet	1	Säkerhetschef	2022-06-30 pågår
Utbilda och träna tillämpning av befintliga anvisningar	Personsäkerhet	1	Säkerhetschef	2022-10-31 pågår
Genomföra behovsanpassade utbildningar	Personsäkerhet	1	Säkerhetschef	Pågår löpande
Framtagning av koncerngemensamma mallar och checklistor	SBA	1	Brandskydds samordnare	2022-06-30 pågår
Framtagning av koncerngemensam kravspec för systemstöd	SBA	2	Brandskydds samordnare	2022-09-30 pågår
Ta fram utbildningsplan för resp. roll	SBA	2	Brandskydds samordnare	2022-09-30 pågår
Uppdatera bevakningskamera-anläggningarnas systemförvaltningsbeskrivningar	CCTV	2	Säkerhets handläggare	2022-06-30 pågår
Omprovning kamerabevakning 2 ggr/år	CCTV	1	Säkerhets handläggare	Löpande november och april
Utveckla arbetssättet för trygghetssäkrad fastighet, hela beståndet	Fysisk säkerhet	2	Säkerhets samordnare, fastighet	2022-12-31 pågår
Kartläggning av bolagets personuppgiftsbiträdesavtal	Infosäk	2	Informations säkerhets samordnare	2022-12-31

Genomföra en säkerhetsgranskning över fastighetsnätet	Infosäk	2	Informations säkerhets samordnare	2022-12-31
Införande av styrning och begränsning i behörighet av konsulter användare-id	Infosäk	2	Informations säkerhets samordnare	2022-12-31
Ombildning av DSF-gruppen på Familjebostäder	Infosäk	2	Informations säkerhets samordnare	2022-12-31
Genomföra områdesanpassade utbildningar	Säker och trygg arbetsmiljö	1	Säkerhets samordnare	2021-05-01 KLART
Färdigställa brandsskyddsinventeringen (riskklassificeringen) samt analys av materialet	SBA	1	Säkerhetschef	2021-05-01 KLART
Framtagning koncerngemensam anvisning för CCTV samt förankring och tillämpning	CCTV	1	Säkerhetschef	2021-05-01 KLART
Trygghetssäkrad fastighet Särskilt utsatt områden	Fysisk säkerhet	2	Säkerhets samordnare	2021-06-30 KLART
Säkerhetsscanning av Familjebostäders webbmiljöer	Informations säkerhet	1	Informations säkerhets samordnare	2021-12-31 KLART
Fortsatt arbete med konsekvens- och riskanalysarbete ur ett GDPR-perspektiv	Informations säkerhet	1	Informations säkerhets samordnare	2021-12-31 KLART
Behov av utbildningsplaner generellt/framtagande av matris	Analysera och ta fram utbildningsplaner	2	Säkerhetschef	2021-12-31 KLART